

Област Хасково

- ▶ Население (2023)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

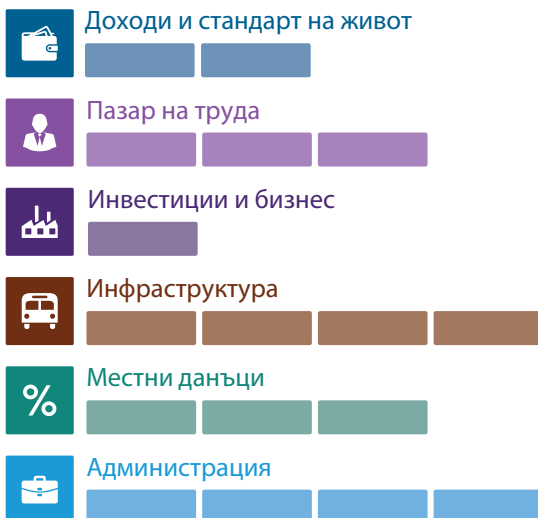
207 114
5533
261
71,5

Въпреки че брутният вътрешен продукт на човек от населението в областта нараства сравнително бързо, стойността му остава ниска. Заетостта намалява, а безработицата се повишава. Инвестиционната активност в област Хасково остава слаба. Гъстотата на пътната мрежа, делът на автомагистралите и първокласните пътища, както и качеството на пътищата са високи. Равнищата на местните данъци в общините на територията на областта са близки, но под средните за страната. Рейтингът за активна прозрачност на администрацията се увеличава още и остава по-висок от средния.

Естественят прираст в област Хасково е силно отрицателен, но механичният е положителен. Резултатите на учениците са ниски. Здравеопазването страда от недостиг на лекари и на болнични легла. Продължителността на живота е висока. Броят на престъпленията в областта се повишава, но остава по-нисък от средния в страната, а разкриваемостта им е по-голяма. Относителният брой на образованите битови отпадъци нараства значително, но се задържа под средния за страната. Културният живот и туризмът в областта са сравнително слабо застъпени.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■■

Доходи и стандарт на живот ■■■

Въпреки че brutният вътрешен продукт на човек от населението в областта нараства сравнително бързо през 2022 г., стойността му остава ниска и подрежда Хасково сред трите области на дъното по този показател (преди Силистра и Сливен). Заплатите също са сред трите най-ниски в страната. Средната годишна брутна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е 14,3 хил. лв. (при 21,2 хил. лв. в страната). Средната месечна пенсия е 757 лв. (при 784 лв. в страната) през 2023 година.

Коефициентът на Джини за подоходно неравенство в областта е сравнително нисък и през 2023 година. Бедността намалява, но остава относително висока – 26,0% от населението живее под националната линия на бедност (при 20,6% в страната).

Пазар на труда ■■■■

Делът на трудоспособното население в областта през 2023 г. се задържа на 56,3% и продължава да е под средния за страната (58,5%). Заетостта намалява, а безработицата се повишава. Коефициентът на заетост достига 72,7% (при 76,2% в страната), а този на безработицата – 6,7% (при 5,3% в страната).

Предизвикателство пред местния пазар на труда остава образователната структура на работната сила. Делът на висшистите сред населението на 25–64 години през 2023 г. е 19% (при 31% в страната), а този на хората с основно и пониско образование – 21% (при 15% в страната).

Инвестиции и бизнес ■■■

Инвестиционната активност в област Хасково остава слаба и през 2022 година. Броят на нефинансовите предприятия в областта е 68 на хиляда души (при 70 на хиляда души в страната). Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи се повишават, но продължават да са изключително ниски – 1,7 хил. лв. на човек от населението (при 4,3 хил. лв. на човек в страната). Преките чуждестранни инвестиции също се увеличават, достигайки 680 евро на човек (при 4,5 хил. евро на човек в страната). Тези индикатори предопределят и сравнително ограничения обем на произведената продукция, въпреки че ръстът ѝ спрямо предходната година е значителен.

Усвояването на европейски средства също е сравнително слабо. Към 30 юни 2024 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми е 2213 лв. на човек (при 3175 лв. на човек в страната). В рамките на областта най-много средства усвоява община Свиленград.

Относителният размер на разходите за научноизследователска и развойна дейност остава изключително нисък (само преди този в област Търговище).

Инфраструктура ■■■■■

Гъстотата на пътната и на железопътната мрежа в областта е над средните стойности за страната. По-голям от средния е и делът на автомагистралите и първокласните пътища – 22% (при 19% в страната) през 2023 година. Качеството на пътищата се повишава и изпреварва средното. През 2023 г. 46% от пътната настилка в областта е с добро качество (при 40% в страната).

Достъпът на домакинствата до интернет намалява през 2023 г. до 83% (при 89% в страната).

Няма значими промени в дела на населението с достъп до обществена канализацията, като през 2022 г. той е 71% (при 75% в страната). Делът на домакинствата, чиято канализация е свързана с пречиствателна станция, е 54% (при 67% в страната).

Местни данъци ■■■■

Равнищата на местните данъци в общините на територията на областта, разглеждани в тази категория, са близки, но под средните за страната и през 2024 година. Почти равни на средните са данъците върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица и върху превозните средства и леките автомобили. По-ниски пък остават данъците върху търговията на дребно (12,82 лв. на кв. м при 13,08 лв. на кв. м в страната) и върху прехвърлянето на собственост (2,63% при 2,81% в страната). В рамките на областта най-ниски са средните данъци в община Ивайловград, а най-високи – в община Маджарово.

Администрация ■■■■■

През 2024 г. самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство намаляват, но все още са над средните за страната. Самооценката за предоставянето на административни услуги на „едно гише“ пък се понижава значително и вече е под средната. Рейтингът за активна прозрачност на органите на местното самоуправление се увеличава още и остава по-висок от средния – 75,4% в областта при 69,3% в страната.

Делът на собствените от общите приходи на общините в областта през 2023 г. е 24% (при 27% в страната), а покритието на общинските разходи с местни приходи – 71% (при 74% в страната).

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■

Демография ■■■■

Естественят прираст в областта е сравнително нисък с коефициент от $-9,0\text{‰}$ (при $-6,8\text{‰}$ в страната). Коефициентът на механичен прираст обаче нараства значително и през 2023 г. е положителен ($7,4\text{‰}$), което до голяма степен компенсира естественото намаляване на населението.

Застаряването на населението в областта е сходно със средното за страната. Делът на децата до 4-годишна възраст нараства леко до $4,1\%$ (при $4,5\%$ в страната), но и този на хората над 65 години също се увеличава – $25,8\%$ в областта при $23,8\%$ в страната.

Гъстотата на населението е сравнително ниска – 916 души на кв. км (при 1221 души на кв. км в страната).

Образование ■■■■

Делът на децата в детските градини все още е по-нисък от средния. Обхватът на системата на училищното образование в областта също остава сравнително нисък и през 2023 г. коефициентът на записване на учениците в V–VII клас дори намалява до 85% (при 90% в страната). Делът на второгодниците е над средния, макар и с малко. Съответствието между професионалното образование и профила на местната икономика е на сравнително високо ниво заради големия дял и на учащите, и на заетите с професионална квалификация в сектора на преработващата промишленост и заради малкия им дял в строителството.

Резултатите на учениците от областта са ниски и през 2024 година. Успехът на националното външно оценяване по математика след VII клас е $36,8$ т. (при $42,9$ т. в страната). Средната оценка на учениците от областта на матурата по български език и литература е „Добър“ $4,16$ (при „Добър“ $4,30$ в страната), а делът на слабите оценки е сравнително висок – $10,2\%$ (при $8,7\%$ в страната).

Броят на студентите спрямо населението намалява.

Здравеопазване ■■■

Здравеопазването в област Хасково страда от недостиг на лекари и на болнични легла. Броят на лекарите (както общопрактикуващи, така и специалисти) е по-нисък от средния за страната. В областта има един общопрактикуващ лекар на 1937 души (при 1701 души на лекар в страната). Броят на леглата в местните многопрофилни болници остава изключително нисък и дори намалява през 2023 г. до $3,7$ легла на хиляда души от населението (при $6,1$ легла на хиляда души в страната). За сметка на това използваемостта им е по-висока от средната за страната.

Аптечната мрежа също не е добре развита и достъпът до аптеки се влошава – в областта има една аптека на 2919 души (при една аптека на 1982 души в страната).

Продължителността на живота на местното население нараства и остава сравнително висока – $73,4$ години (при $73,5$ години в страната).

Делът на здравноосигурените в областта се повишава и през 2023 г., но е малко под средния за страната.

Ред и сигурност ■■■■

Натовареността на Административния съд в областта е над средната за страната и през 2023 г., а делът на административните дела, приключили в 3-месечен срок, е вторият най-нисък в страната (след този в област Пловдив) – 59% (при 72% в страната). Същевременно делът на наказателните дела, приключили в рамките на три месеца, е равен на средния (91%), а на гражданските – сравнително висок – 79% в областта при 65% в страната.

Броят на престъпленията в областта се повишава, но остава по-нисък от средния в страната, а разкриваемостта им е по-висока. През 2023 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността са $10,9$ на хиляда души от населението (при $11,3$ на хиляда души в страната). Разкритите престъпления са 60% (при 53% в страната). Броят на полицаите спрямо населението е малко под средния.

Околна среда ■■■■

Относителният брой на образуваните битови отпадъци в областта нараства значително, но остава под средния за страната. През 2022 г. в областта са образувани 385 кг отпадъци на човек (при 488 кг на човек в страната), а 97% от тях се предават за третиране и рециклиране (при 76% в страната).

Делът на горската територия е близък до средния за страната – 32% в областта при 33% в страната, но нарушената територия е значително по-ограничена – $0,1\%$ в областта при $0,4\%$ в страната през 2023 година. Инсталираните ВЕИ мощности са малко над средните за страната спрямо населението. Индексът на нуждата от охлаждане е много висок (на второ място след този в област Ямбол). Използваната питейна вода от домакинствата обаче е сравнително малко.

Култура и туризъм ■■

Представянето на областта в тази категория я поставя сред трите на дъното на класацията (заедно с областите Монтана и Кърджали).

Културният живот в област Хасково е сравнително слабо застъпен. Посещенията на театрите се увеличават до 210 на хиляда души от населението (при 349 на хиляда души в страната), а на библиотеките – до 331 на хиляда души (при 679 на хиляда души в страната) през 2023 година. Посещенията на кината и на музеите спрямо населението са около пет пъти по-малко от средните за страната.

Туризмът също не е особено интензивен. Броят на леглата в местата за настаняване в областта е 13 на хиляда души (при 56 на хиляда души в страната), а реализираните нощувки – 1038 на хиляда души (при 4167 на хиляда души в страната).

Ключови показатели за област Хасково

Индикатори на икономическото развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	9 817	12 859	n.a.	25 956
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	12 906	14 308	n.a.	21 242
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	32,9	30,2	26,0	20,6
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	58,1	56,3	56,3	58,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	71,3	73,7	72,7	76,2
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	5,7	6,4	6,7	5,3
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	19,9	20,1	21,0	14,8
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	18,5	18,6	18,6	30,5
Произведена продукция (лв./нает)	64 441	86 437	n.a.	122 377
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1399	1747	n.a.	4257
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	614	680	n.a.	4544
Дял на населението в селища с обществена канализация (%)	71,3	71,4	n.a.	75,0
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	38,9	39,5	46,1	40,4
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	79,8	72,6	70,9	74,1
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	72,2	72,4	75,4	69,3

Индикатори на социалното развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	-12,6	-9,0	-6,8
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	-1,5	7,4	6,4
Среден успех от матурите по БЕЛ**	3,62	3,72	4,16	4,30
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	29,4	31,5	36,8	42,9
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	85,6	86,1	85,1	89,9
Средна продължителност на живота (години)***	73,1	72,5	73,4	73,5
Дял на здравноосигурените лица (%)	89,6	93,5	93,8	95,0
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	1932	1849	1937	1701
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	9,1	10,5	10,9	11,3
Дял на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок (%)	88	89	91	91
Използвана питейна вода от домакинствата от Вик (литър/човек/ден)	80	81	n.a.	103
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	319	385	n.a.	488
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	98	97	n.a.	76
Посещения в кината на хиляда души от населението	91	51	110	684
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	501	900	1038	4167

* Данните за 2023 г. са включени в изследването от 2024 година. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2023/2024 година, а матурите са проведени през 2024 година. Същото важи и за предходните години.

*** Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.